

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Педагогічної ради

Фахового коледжу «Універсум»

від 13 червня 2026 протокол № 8,

введено в дію розпорядженням директора

від 13.06.2026 № 127

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію інклюзивного навчання

у Фаховому коледжі «Універсум»

Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

1. Загальні положення

1.1. Положення про організацію інклюзивного навчання у Фаховому коледжі «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (далі – Положення) визначає організаційні засади інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами за очною, заочною та дуальною формою здобуття освіти у Фаховому коледжі «Універсум» (далі - Коледж). Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (далі – Університет).

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про соціальні послуги», «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», Порядку організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2021 року № 1321 та інших нормативних документів.

1.3. Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами вільні у виборі спеціальності та освітньо-професійної програми з урахуванням потреб та можливостей таких осіб. Коледж створює необхідні умови для здобуття такими особами якісної фахової передвищої освіти.

Коледж надає освітні послуги здобувачам фахової передвищої освіти на рівній основі, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, наявності судимості, а також від інших обставин із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів фахової передвищої освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

1.4. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

- здобувачі освіти з особливими освітніми потребами – особи з особливими освітніми потребами, які здобувають фахову передвищу освіту в Коледжі;
- інклюзивна група – академічна група в Коледжі, де поряд із іншими здобувачами освіти навчаються одна або більше осіб з особливими освітніми потребами.

2. Організація освітнього процесу

2.1. Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами, які навчаються в Коледжі, мають право на:

1) повагу до людської гідності, захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм дискримінації за ознакою наявності особливих освітніх потреб, стану здоров'я чи інвалідності або будь-якою іншою ознакою;

2) отримання якісних освітніх послуг, які враховують особливі освітні потреби та забезпечують максимально можливу індивідуалізацію освітнього процесу;

3) формування та реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії та індивідуального навчального плану студента;

4) участь у формуванні індивідуального навчального плану студента, вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньо-професійною програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менше 10 відсотків загальної кількості кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи, передбачених для освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти;

5) справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання, яке передбачає забезпечення розумного пристосування під час оцінювання, у тому числі збільшення часу на оцінювання, використання доступних форматів, у тому числі абетки та шрифту Брайля, залучення перекладачів жестової мови (за потреби) тощо;

6) безоплатне забезпечення інформацією для навчання в доступних форматах із використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я;

7) забезпечення доступності територій, будівель, споруд і приміщень гуртожитків для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення на строк здобуття освіти в порядку, встановленому законодавством;

8) спеціальний навчально-реабілітаційний супровід та вільний доступ до інфраструктури Коледжу;

9) самостійне (у разі навчання за власні кошти) чи за згодою відповідної фізичної або юридичної особи (у разі навчання за кошти фізичних або юридичних осіб) збільшення тривалості виконання освітньо-професійної

програми за погодженням із Коледжем, що має бути відображено в договорі про надання освітніх послуг;

10) створення умов для залучення до всіх заходів Коледжу, участь у заходах з освітньої, дослідницької, науково-дослідної, спортивної, мистецької, громадської діяльності, що здійснюються в Україні та за кордоном, в установленому законодавством порядку із забезпеченням розумного пристосування та з урахуванням особливих освітніх потреб;

11) забезпечення розумного пристосування (у разі потреби);

12) забезпечення інших необхідних умов для навчання.

2.2. Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами мають інші права, гарантовані законодавством, зокрема Законом України «Про фахову передвищу освіту».

В результаті облаштування територій, будівель, споруд і приміщень, у тому числі гуртожитків, особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення повинно бути забезпечено умови для вільного пересування та безперешкодного доступу.

2.3. Коледж з метою забезпечення реалізації права на фахову передвищу освіту здобувачів освіти з особливими освітніми потребами створює необхідні умови для здобуття такими особами якісної фахової передвищої освіти шляхом:

- створення інклюзивного освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії;

- належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного, організаційного та інформаційного забезпечення Коледжу;

- безоплатного забезпечення інформацією для навчання в доступних форматах із використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я;

- забезпечення необхідними допоміжними засобами для навчання, що дають змогу опанувати освітньо-професійну програму, у тому числі відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1289 «Про затвердження Порядку забезпечення допоміжними засобами для навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах освіти» та згідно з переліками, затвердженими МОН;

– забезпечення підручниками, у тому числі електронними, посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти в закладах освіти, що враховують особливі освітні потреби, у тому числі надрукованими шрифтом Брайля, відповідно до Порядку забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 січня 2019 р.;

– забезпечення посібниками педагогічних працівників, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти здобувачами освіти з особливими освітніми потребами в Коледжі, відповідно до Порядку забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 січня 2019 р. № 41;

– забезпечення доступу до мережі Інтернет, системи баз даних у Коледжі з урахуванням розумного пристосування, а також за потреби до термінального та спеціального допоміжного обладнання.

2.4. Департамент освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Засновник) як засновник Університету зобов'язаний забезпечити відповідно до законодавства створення в Коледжі безперешкодного середовища для учасників освітнього процесу, зокрема для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

Засновник Університету або уповноважена ним особа забезпечує створення в Коледжі інклюзивного освітнього середовища.

2.5. Прийом на навчання для здобуття фахової передвищої освіти здійснюється на конкурсній основі на підставі Правил прийому до Фахового коледжу «Універсум», розроблених відповідно до Порядку прийому на навчання до закладів фахової передвищої освіти у відповідному році, затверджених МОН.

Коледж створює умови для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами шляхом забезпечення розумного пристосування та універсального дизайну. З цією метою особи з особливими освітніми потребами, які планують вступити до Коледжу, або їх батьки (інші законні представники) у строки, визначені у Правилах прийому до Коледжу, подають письмову заяву про необхідність забезпечення розумного пристосування із зазначенням переліку розумного пристосування, що є обов'язковою для розгляду та реалізації Коледжем.

2.6. Зарахування осіб з особливими освітніми потребами до Коледжу за регіональним замовлення або за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб здійснюється відповідно до законодавства.

3. Інклюзивні групи

3.1. Директор Коледжу на підставі заяви здобувача освіти з особливими освітніми потребами або його батьків (інших законних представників) (Додаток 1) та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, наданого інклюзивно-ресурсним центром, в обов'язковому порядку утворює інклюзивну групу.

3.2. Утворення інклюзивної групи в Коледжі та припинення її діяльності здійснюється відповідно до розпорядження директора Коледжу.

3.3. Гранична чисельність здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в певній інклюзивній групі встановлюється директором Коледжу з урахуванням вимог до формування академічних груп у закладах фахової передвищої освіти, затверджених МОН, виходячи з індивідуальних особливостей здобуття освіти такими здобувачами освіти, освітньо-професійної програми, пристосованості аудиторій тощо, становить не більше трьох осіб з особливими освітніми потребами в такій академічній групі.

4. Супровід інклюзивного навчання

4.1. З метою забезпечення здобуття здобувачами освіти з особливими освітніми потребами якісної фахової передвищої освіти Коледж в межах існуючої штатної чисельності може утворювати спеціальний навчально-реабілітаційний підрозділ або команди психолого-педагогічного супроводу здобувача освіти з особливими освітніми потребами (далі - команда).

4.2. Спеціальний навчально-реабілітаційний підрозділ утворюється з метою організації інклюзивного освітнього процесу та спеціального навчально-реабілітаційного супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, забезпечення їм доступу до якісної фахової передвищої освіти з урахуванням обмежень життєдіяльності.

4.3. Директор Коледжу приймає рішення про утворення або ліквідацію такого структурного підрозділу.

4.4. Команда утворюється з метою розроблення індивідуального навчального плану для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, які цього потребують.

До складу команди залучаються педагогічні, науково-педагогічні, інші працівники Коледжу, інші фахівці (за потреби), здобувачі освіти з особливими освітніми потребами або батьки (інші законні представники) таких осіб.

4.5. Спеціальний навчально-реабілітаційний підрозділ або команда виконує такі завдання:

- співпрацює із структурними підрозділами Коледжу щодо організації інклюзивного навчання та забезпечення спеціального навчально-реабілітаційного супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

- розробляє індивідуальний навчальний план здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, проводить моніторинг його виконання, вносить до нього зміни;

- організовує підготовку (підвищення кваліфікації) науково-педагогічних та педагогічних працівників Коледжу, волонтерів для роботи зі здобувачами освіти з особливими освітніми потребами;

- консультує та надає методичну допомогу науково-педагогічним та педагогічним працівникам Коледжу щодо організації освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

- провадить інформаційно-просвітницьку діяльність із формування толерантного ставлення до здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

- співпрацює із закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями.

4.6. Здобуття повної загальної середньої освіти здобувачами освіти з особливими освітніми потребами, які зараховані до Коледжу на основі базової середньої освіти, здійснюється відповідно до Порядку організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957.

4.7. Для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами може передбачатися індивідуальна освітня траєкторія шляхом розроблення та реалізації Коледжем індивідуального навчального плану.

Індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами розробляється за його участі з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за

наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності), підписується такою особою (у разі коли особа є повнолітньою) або одним із його батьків (інших законних представників) та затверджується директором коледжу.

4.8. Освітньо-професійні програми фахової передвищої освіти для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами можуть мати корекційно-розвитковий складник. Такий складник повинен враховувати рекомендації індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності).

4.9. Інклюзивне навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами передбачає надання їм (за потреби) соціальних послуг, зокрема супроводу під час інклюзивного навчання, фізичного супроводу осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних, порушення зору, перекладу жестовою мовою, із переліку базових соціальних послуг відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» та згідно з державними стандартами надання відповідних послуг, затверджених Мінсоцполітики.

Директор Коледжу створює умови для надання таких послуг у Коледжі на підставі письмової заяви здобувача освіти з особливими освітніми потребами (у разі коли особа є повнолітньою) або одного з його батьків (інших законних представників) протягом 10 робочих днів з дня подання такої заяви. Допуск особи, яка надає базову соціальну послугу, до Коледжу здійснюється за умови дотримання такою особою правил внутрішнього розпорядку Коледжу, охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки на основі укладення відповідного договору між Університетом та особою, яка надає такі послуги, за згодою особи з особливими освітніми потребами (у разі коли особа є повнолітньою) або одного з її батьків (інших законних представників).

4.10. Для забезпечення соціальних потреб здобувачів освіти з особливими освітніми потребами до Коледжу можуть бути допущені один із батьків здобувача освіти з особливими освітніми потребами або уповноважена ними особа. Рішення про їх допуск до участі в освітньому процесі приймає директор Коледжу на основі укладення відповідного договору між Університетом та особою, яка забезпечує соціальні потреби здобувача освіти з особливими освітніми потребами.

5. Фінансування

5.1. Коледж надає освітні послуги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами за рахунок коштів державного та місцевого бюджету, інших не заборонених законодавством джерел.

Додаток 1

Директору Фахового коледжу
«Універсум» Київського столичного
університету імені Бориса Грінченка

____ (Прізвище, ініціали директора)

(Прізвище, ім'я, по батькові заявника — батька/матері/законного
представника або повнолітнього вступника)

Адреса реєстрації/проживання:

Номер телефону:

Електронна адреса:

Паспортні дані (для повнолітнього
вступника): серія ____ № ____
або ID-картка _____ № ____

ЗАЯВА

про утворення інклюзивної групи та забезпечення розумного пристосування

Прошу зарахувати мого(ю) сина/доньку (або: мене, якщо заява від
повнолітнього вступника)

____, (Прізвище, ім'я, по батькові вступника, дата народження)

який (яка) є особою з особливими освітніми потребами, на навчання до
Фахового коледжу «Універсум» на _____ курс для здобуття фахової
передвищої освіти за спеціальністю _____

освітньо-професійною програмою _____
_____.

Відповідно до Порядку організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2021 року № 1321, та на підставі наданих документів прошу:

1. **Утворити інклюзивну групу** для забезпечення здобуття освіти на рівних умовах.
2. **Забезпечити розумне пристосування** та створити належні умови для навчання з урахуванням індивідуальних особливостей, а саме *(необхідне зазначити або підкреслити)*:
 - пристосування навчального місця (технічні засоби, додаткове освітлення, доступність меблів тощо);
 - використання адаптованих навчальних матеріалів у доступних форматах (цифровий формат, збільшений шрифт, аудіоформат, шрифт Брайля);
 - залучення перекладача жестової мови / спеціаліста з супроводу;
 - збільшення часу на виконання контрольних, тестових та екзаменаційних завдань;
 - забезпечення безперешкодного доступу до будівель, аудиторій та гуртожитку Коледжу (пандуси, ліфти, тактильна навігація).
3. **Допустити до закладу освіти асистента здобувача освіти / надавача соціальних послуг** *(за потреби)*:
_____.

(Прізвище, ім'я, по батькові асистента або назва організації, що надає послугу супроводу)

До заяви додаю такі документи:

1. Копія висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, виданого Інклюзивно-ресурсним центром № ____ від «____» _____ 20__ року — на ____ арк.
2. Копія індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю *(за наявності)* № ____ від «____» _____ 20__ року — на ____ арк.
3. Копія документа, що посвідчує особу та повноваження законного представника *(якщо заяву подають батьки)* — на ____ арк.

З правилами внутрішнього розпорядку, вимогами охорони праці та пожежної безпеки Фахового коледжу «Універсум» ознайомлений(а).

« ____ » _____ 2026 р.

(Підпис)

(Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ)